

Datum: 02. julij 2024

UPRAVNO SODIŠČE RS
Fajfarjeva 33
1000 LJUBLJANA

Tožeča stranka: DRUŠTVO ZA ZAŠČITO ČLOVEKA IN NJEGOVIH PRAVIC SLOVENIJE,
Regentova ulica 6, 2000 Maribor, MŠ: 1741713000
ki ga zastopa:

Tožena stranka: REPUBLIKA SLOVENIJA, MŠ: 5854814000, ki jo zastopa
ki jo zastopa INFORMACIJSKI POOBLAŠČENEC, Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana

TOŽBA

na odpravo odločbe
NIJZ št. 090-09/2024-3 z 04.04.2024
v zvezi z odločbo
IP št. 090-172/2024/2 z 31.05.2024
3x
priloge 3x
pooblastilo priloženo

I.

NIJZ je z odločbo 090-09/2024-3 z 04.04.2024 zavrnil zahtevo za dostop do informacij javnega značaja in sicer:

- (a)
podatkov o skupnem številu umrlih zaradi covid-19, podatkov o številu umrlih, pri katerih je bila poleg okužbe s covid-19 zabeležena vsaj ena (ali več) pridružena bolezen, podatke o teh pridruženih boleznih ter povprečnem številu pridruženih bolezni pri posameznem smrtnem primeru v skupnem številu umrlih;
- (b)
podatkov o skupnem številu umrlih v času trajanja ukrepov covid-19 ter podatkov o številu umrlih po prenehanju covid-19 ukrepov, in sicer opremljene s cepilnim statusom cepljenja proti covid-19 umrlih (število ali odstotek smrti necepljenih ter cepljenih z enim, dvema, tremi oziroma več odmerki cepiva covid-19 v letih 2021 - 2023;
- (c)
pojasnilo bistvenega povečanja števila smrti v letih 2021 (23.261) in 2022 (22.426) glede na število umrlih v obdobju 2015 do 2019, saj je bilo bistveno povečanje števila smrti v letu 2020 podlaga za trditve NIJZ, da so praktično vse presežne smrti v letu 2020 (24.016) posledica covid-19.

Tožeča stranka je zoper odločbo NIJZ dne 19.04.2024 vložila pravočasno pritožbo.

Pritožbo je IP z odločbo št. 090-172/2024/2 z dne 31.05.2024 v celoti zavrnil.

Tožeča stranka je odločbo IP prejela dne 06.06.2024 in zoper odločbo NIJZ v roku 30 dni roku vlaga tožbo iz razlogov po 1. in 3. točki prvega odstavka 27. člena ZUS-1.

Dokaz:

- odločba NIJZ z dne 04.04.2024
- odločba IP z dne 31.05.2024
- pritožba tožeče stranke z dne 16.04.2024

II.

NIJZ je delno zavrnil zahtevo tožeče stranke za posredovanje informacij javnega značaja z obrazložitvijo, da zahtevani podatki ne predstavljajo informacij javnega značaja. Pri tem je NIJZ ugodil zahtevi za posredovanje podatkov o številu zabeleženih stranskih učinkov cepljenja proti covid-19, podatkov o najpogostejših stranskih učinkih cepljenja ter številu zabeleženih smrti, povezanih s cepljenjem proti covid-19, ki so sicer v zelo pomanjkljivi obliki objavljeni na <https://www.cepimose.si/aktualno/nezeleni-ucinki-po-cepljenju/>; zadnje objavljeno poročilo /Porocilo-NU-covid19_2023_4kvartal2023.pd.

NIJZ je zahtevo pa posredovanje podatkov pod točkami (a), (b) in (c) zavrnil z obrazložitvijo, da informacije sicer izvirajo iz delovnega področja NIJZ, vendar NIJZ (kot osrednja nacionalna institucija za javno zdravje), z zahtevanimi informacijami temu ne razpolaga, oziroma vsaj ne razpolaga v fizični obliki.

Po mnenju tožeče stranke sicer že samo dejstvo, da informacija izvira iz delovnega področja NIJZ implicira, da NIJZ s tako informacijo mora razpolagati. Vsakomur bi namreč moralo biti jasno, da vprašanje ali oziroma katere informacije in v kakšnem obsegu bo NIJZ zbiral in shranjeval, ne more in ne sme biti odvisno od dobre volje NIJZ. Še manj je lahko od volje NIJZ odvisno ali bo podatke s katerimi sicer brez dvoma razpolaga (na primer v računalniški bazi) zbral oziroma uredil v obliki posebnega dokumenta.

Bistvo dostopa do informacij javnega značaja je zagotavljanje transparentnosti in odgovornosti javnih institucij ter omogočanje državljanom, da pridobijo informacije o delovanju državnih organov in javnih služb. To pravico ureja Zakon o dostopu do informacij javnega značaja (ZDIJZ), ki določa, da imajo vsi državljani pravico do prostega dostopa do informacij, ki jih imajo javni organi. Posredovanju informacij javnega značaja, se zato organ ne more izogniti zgolj s pavšalnim zatrdjevanjem, da z informacijo ne razpolaga, ko pa bi z njo vsekakor moral razpolagati. Za zavrnitev zahteve zato ne more zadostovati zgolj pavšalna trditev, da NIJZ z informacijo ne razpolaga, temveč bi moral NIJZ dokazati, da je temu res tako in zakaj.

Javnosti je potrebno posredovati vse informacije, s katerimi bi NIJZ organ moral razpolagati, pa zaradi lastne neaktivnosti, malomarnosti ali celo povsem namerno, ne razpolaga. Le na ta način, torej z nadzorom javnosti, je namreč mogoče zagotoviti transparentnost delovanja in odgovornost državnih institucij.

Zagotoviti je torej potrebno ustrezne mehanizme za pridobitev teh informacij, ne glede na njihovo obliko.

III.

NIJZ ima poleg dolžnosti zbiranja, vodenja in upravljanja zbirk podatkov s področja javnega zdravja tudi dolžnost analize oziroma vrednotenja teh podatkov ter nudenja statističnih podatkov zainteresirani javnosti (23.a člen ZZdej)

Če NIJZ svoje obveznosti glede zbiranja in shranjevanja določenih podatkov ne izpolnjuje, lahko to povzroči številne negativne posledice, med katerimi je na prvem mestu prav ogrožanje javnega zdravja. Pomanjkanje podatkov namreč onemogoča izvajanje epidemioloških analiz, omejuje sposobnost zaznavanja in odzivanja na izbruhe nalezljivih bolezni ter sprejemanje ustreznih javno zdravstvenih ukrepov. Jasno je lahko, da taka dolžnost NIJZ ne obstoji le v času epidemij, temveč ves čas, torej tudi v času ko epidemije ni. V nasprotnem primeru namreč sploh ni mogoče presoјati učinkovitosti in primernosti posameznih ukrepov za varovanje javnega zdravja. Ne more biti sporno, da je za sprejemanje odločitev potrebno razpolagati z zanesljivimi podatki. Odločitve morajo namreč temeljiti na dejstvih in dokazih in ne zgolj ugibanjih.

Tožeča stranka je dejansko zahtevala podatke na podlagi katerih je mogoče presoditi učinkovitost cepljenja.

Za presojo učinkovitosti cepljenja je potrebno zbrati in analizirati več vrst podatkov med katere sodijo:

- podatki o cepljenih osebah (število cepljenih oseb, demografski podatki o cepljenih oseb (starost, spol, zdravstveno stanje, etnična pripadnost in druge demografske značilnosti), kdaj so bile osebe cepljene in s koliko odmerki, katera cepivo je bilo uporabljeno (proizvajalec, serijska številka);

- podatki o necepljenih osebah (število necepljenih oseb, demografski podatki necepljenih oseb (starost, spol, zdravstveno stanje, etnična pripadnost in druge demografske značilnosti);
- podatki o pojavnosti bolezni (število okuženih po cepljenju (glede na število prejetih odmerkov vključno s tistimi, ki so popolnoma cepljeni), resnost bolezni (stopnja resnosti bolezni pri okuženih osebah (blagi simptomi, hospitalizacija, smrtni izidi), časovna obdobja pojava okužb v primerjavi s časom cepljenja);
- podatki o učinkovitosti cepiva (kolikšen odstotek cepljenih oseb je zaščiten pred okužbo, kolikšen odstotek cepljenih oseb je zaščiten pred resnimi oblikami bolezni, kako dolgo traja zaščita po cepljenju (učinkovitost čez čas);
- podatki o neželenih učinkih (vrsta in pogostost neželenih učinkov, stopnja resnosti neželenih učinkov (blagi, zmerni, resni) ter časovni pojav neželeni učinki v primerjavi s časom cepljenja);
- podatki o prebolevnikih (podatki o osebah, ki so že prebolele bolezen pred cepljenjem, primerjava med zaščito pri prebolevnikih in tistimi, ki niso preboleli bolezni)

Šele zbiranje in analiza teh podatkov namreč omogočata vpogled v učinkovitost cepljenja, kar je ključno za sprejemanje utemeljenih odločitev o javnem zdravju in strategijah cepljenja.

Omenjeno velja še posebej zato, ker so bila cepiva zoper covid-19 dana v uporabo le po nekajmesečnih raziskavah in učinkovitosti in varnosti sploh ni bilo mogoče ustrezno preveriti. Pred njihovo množično uporabo namreč na ljudeh niso bili opravljeni ustrezni klinični preizkusi, ki so sicer potrebni tudi najbolj preprosta in nenevarna zdravila. Cepiva zoper covid-19 so imela dovoljenje le za nujno, torej pogojno uporabo na ljudeh. Omenjeno izhaja že iz povzetkov glavnih značilnostih cepiv, kjer se izrecno zahteva dodatno spremljanje varnosti in stranskih učinkov in to najmanj do junija 2024!

Zaradi kratkega časa uporabe niso znani niti vsi srednjeročni učinki cepljenja, kaj šele dolgoročni učinki, ki se lahko pojavljajo tudi nekaj let po cepljenju. Klinična faza cepiv zoper covid-19 bi torej uradno morala uradno še vedno trajati.

Za potrditev učinkovitosti in varnosti cepiva je bilo namreč potrebno predložiti končno poročilo o klinični študiji za randomizirano, s placebom nadzorovano, za opazovalca slepo študijo C4591007 do julija 2024.

Zbiranje in analiza teh podatkov sploh omogočata celovit vpogled v učinkovitost cepljenja, kar je ključno za sprejemanje utemeljenih odločitev o javnem zdravju in strategijah cepljenja.

Dokaz:

- izpis povzetka cepiva pfizer

IV.

Tožeča stranka je od NIJZ pod (a) zahtevala podatke o skupnem številu smrti zaradi covid-19, podatke o številu smrti, pri katerih je bila poleg okužbe s covid-19 zabeležena vsaj ena ali več pridruženih bolezni, podatke o teh pridruženih boleznih ter povprečnem številu pridruženih bolezni v skupnem številu umrlih.

NIJZ navaja, da se v evidenci NIJZ 46 zbirajo le podatki o osnovnem in zunanjem vzroku smrti, zato s podatki o pridruženih boleznih NIJZ ne razpolaga. Omenjeno dejstvo ne drži.

Pridružene bolezni so bolezni ali zdravstvena stanja, ki so prisotna skupaj z osnovno boleznijo ali stanjem in (lahko) vplivajo na potek in zdravljenje osnovne bolezni oziroma povečajo tveganje za zaplete in slabši izid zdravljenja.

Zdravniško potrdilo o smrti in poročilo o vzrokih smrti poleg podatkov o neposrednem, predhodnem oziroma osnovnem vzroku smrti (I.) vsebuje tudi rubriko (II.) za vpis bolezni ali stanj, ki so lahko vplivala na bolezni in stanja pod I, torej pridružene bolezni. Podatki o vzrokih smrti v drugem delu (II) so namreč namenjeni za stanja, ki niso vzročno povezana s smrtnim izidom, navedenim v prvem delu (I), so pa k njemu prispevala. Pri tem je za vsako bolezen ali stanje navedeno potrebno navesti čas trajanja bolezni.

Omenjeno v celoti izhaja tudi iz pod tč. II. omenjenega poročila Porocilo-NU-covid19_2023_4kvartal2023.pdf, v katerem NIJZ neobstoja oziroma verjetnost vzročne zveze med cepljenjem in smrtnimi primeri utemeljuje s predhodnimi sicer neopredeljenimi stanji. Vzroki smrti, ki morajo biti vneseni na poročilo o smrti, so vse bolezni, bolezenska stanja ali poškodbe, ki so povzročili smrt ali so prispevali k smrti, in okoliščine nezgode ali nasilja, ki so povzročile take poškodbe, torej tudi pridružene bolezni.

NIJZ sicer poleg zbirke Zbirka podatkov o umrlih osebah (Zdravniško poročilo o umrli osebi, NIJZ 46) vodi tudi zbirki Register obveznikov za cepljenje in izvajanja cepljenja (NIJZ 49) ter Register stranskih pojavov po cepljenju (NIJZ 51). eRCO je namenjen spremljanju izvajanja cepljenja v državi, ocenjevanju precepljenosti ter zagotavljanju podatkov o cepljenju in podatkov o neželenih učinkih po cepljenju.

Iz navodil NIJZ glede vpisov v eRCO jasno izhaja, da se pri vsakem neželenem učinku (tudi smrti) vpisuje tudi število odmerkov (prim. 26. zaščita pred posameznimi boleznimi) ter sočasne in predhodne bolezni, ter stanja pomembna za pojav neželenih učinkov, ki se prijavljajo (prim. 35. pomembni podatki o anamnezi, 37. posledice neželenega učinka).

NIJZ razpolaga s podatki o predhodnih bolezenskih stanjih in precepljenosti le, ko mu to ustreza, sicer pa ne.

Podatki o pridruženih boleznih in številu necepljenih oziroma cepljenih (z enim, dvema, tremi ali več odmerki) se brez dvoma nahajajo v bazi podatkov NIJZ in jih je NIJZ dolžan posredovati.

Priklic iz baze namreč ne pomeni ustvarjanja novega dokumenta v smislu ZDIJZ (UPRS sodba II U 58/2020).

Dokaz:

- navodilo NIJZ za izpolnjevanje obrazca
- zdravniško potrdilo o smrti
- nijz.si-Podatkovne zbirke in raziskave.pdf
- nijz.si-Elektronski register cepljenih oseb in neželenih učinkov po cepljenju eRCO.pdf
- Porocilo-NU-covid19_2023_4kvartal2023 na <https://www.cepimose.si/aktualno/nezeleni-ucinki-po-cepljenju/>
- metodoloska_navodila na https://nijz.si/wp-content/uploads/2023/02/metodoloska_navodila_ver14.pdf

IV.

Tožeča stranka je od NIJZ pod (b) zahtevala podatke o številu smrti v času ukrepov covid-19, podatke o številu smrti po prenehanju covid-19 ukrepov in sicer oboje opremljene s cepilnim statusom umrlih (število ali odstotek necepljenih, cepljenih z enim, dvema, tremi oziroma več odmerki cepiva proti covid-19 med umrlimi v letih 2021 - 2023)

NIJZ navaja, da se v evidenci NIJZ 46 zbirajo le podatki o osnovnem in zunanjem vzroku smrti, zato s podatki o cepilnem statusu umrle osebe. Po mnenju NIJZ zato ne gre za informacijo javnega značaja, saj bi bilo potrebno izvesti analizo.

NIJZ ponovno namerno zamolči, da se poleg zbirke Zbirka podatkov o umrlih osebah (Zdravniško poročilo o umrli osebi, NIJZ 46) vodi tudi zbirki Register obveznikov za cepljenje in izvajanja cepljenja (NIJZ 49) ter Register stranskih pojavov po cepljenju (NIJZ 51). eRCO je namenjen prav spremljanju izvajanja cepljenja v državi in ocenjevanju precepljenosti ter zagotavljanju podatkov o cepljenju.

Ni mogoče pozabiti, da je NIJZ v času covid-19 praktično večkrat dnevno posiljeval javnost s tekočimi podatki o številu cepljenih (z enim, dvema, tremi in več odmerki covid-19 cepiv) in necepljenimi. Podatki o cepilnem statusu so se zbirali v različnih zbirkah. EU Digitalno covid potrdilo (EU DCP) je izdajal prav NIJZ na podlagi podatkov Centralnega registra podatkov o pacientih. Podatki o cepljenjih proti covid-19 so bili posredovani v elektronski register cepljenih oseb in neželenih učinkov o cepljenju (eRCO), pri čemer je vsak varnostnik, prodajalec, hišnik...) v vsakem trenutku vedel kakšen je cepilni status določene osebe. NIJZ pa tega ne ve? NIJZ je dnevno posredoval podatke o odstotkih cepljene, delno cepljene in necepljene populacije. NIJZ je prav tako dnevno posredoval podatke o stanju okužb in smrti glede na status cepljene osebe (še vedno na covid-19 sledilniku), sedaj pa trdi, da s temi podatki ne razpolaga več?! Gre za popolno sprenevedanje NIJZ.

NIJZ namreč poleg zbirke Zbirka podatkov o umrlih osebah (Zdravniško poročilo o umrli osebi, NIJZ 46) vodi tudi zbirki Register obveznikov za cepljenje in izvajanja cepljenja (NIJZ 49) in Register stranskih pojavov po cepljenju (NIJZ 51).

Kot dokument v smislu prvega odstavka 4. člena ZDIJZ je namreč šteti vse podatke, ki se v elektronski obliki že nahajajo v zbirkah podatkov pri NIJZ, s tem pa tudi vse podatke, ki jih je mogoče in pravno dopustno medsebojno povezati oziroma združiti z uporabo tistih računalniških orodij, ki so ustvarjena za delo z navedenimi zbirkami podatkov, so z njimi neločljivo povezana in ki jih pri svojem delu uporabljajo zaposleni pri navedenem organu oziroma druge pooblaščenice osebe, ki so povezane z izvajanjem nalog organa.

Za priklic podatkov iz obstoječih baz podatkov ni potrebna nobena analiza, še manj dodatne kadrovske kapacitete, sam priklic pa ne pomeni ustvarjanja novega dokumenta (UPRS sodba II U 58/2020-11).

NIJZ mora torej prosilcu posredovati zahtevane informacije, ki jih je mogoče iz podatkovne zbirke pridobiti z uporabo tistih orodij, ki so za dostopanje do navedenih elektronskih podatkov na voljo in so sestavni del njihove običajne uporabe, lahko pa tudi omogoči, da prosilec sam uporabi navedena računalniška orodja za dostop do podatkovne zbirke. (prim VSRS Sodba X Ips 338/2016)

NIJZ torej brez dvoma razpolaga s podatki o številu smrti v času do in po prenehanju covid-19 opremljene s cepilnim statusom, do teh podatkov pa brez težav dostopa in jih v vsakem trenutku lahko posreduje kot informacijo javnega značaja. Očitno le kadar mu to ustreza.

V.

Tožeča stranka je od NIJZ pod (c) zahtevala pojasnilo o razlogih za bistveno povečanje števila smrti v letih 2021 (23.261) in 2022 (22.426) glede na število umrlih v obdobju 2015 do 2019, saj je bilo prav povečanje števila smrti v letu 2020 podlaga za trditve NIJZ o izjemni nevarnosti bolezni covid-19. Po trditvah NIJZ so bile praktično vse presežne smrti v letu 2020 (24.016) posledica covid-19.

Po določbah ZDIJZ je informacija javnega značaja informacija, ki izvira iz delovnega področja organa in se nahaja v obliki dokumenta, zadeve, dosjeja, registra, evidence ali drugega dokumentarnega gradiva, ki ga je organ izdelal sam, v sodelovanju z drugim organom, ali pridobil od drugih oseb.

Trditev NIJZ, da odgovorov na to vprašanje nima je neresna, saj je NIJZ ves čas covid-19 zatrjeval, da je povečana smrtnost v letu 2020 izključna posledica covid-19. Verjeti je bilo, da so te trditve posledica nekih objektivnih podatkov in ne zgolj posledica domišljije predstavnikov NIJZ. Take trditve je NIJZ seveda lahko posredoval javnosti, le če je razpolagal z objektivnimi podatki, ki so izkazovali vzročno povezanost covid-19 in presežne smrtnosti. NIJZ sedaj trdi, da (objektivnih) podatkov o razlogih za povečano smrtnost v letu 2020 sploh nima v obliki dokumenta?! Pomeni to, da je celotna covid-19 kampanja temeljila neobstojećih oziroma neresničnih podatkih?

Tožeča stranka od NIJZ ni želela pisnega pojasnila oziroma izjave o tem zakaj se presežna smrtnost tudi po koncu covid-19 ne zmanjša, temveč objektivne podatke o razlogih oziroma vzrokih za povečano smrtnost tudi v letih 2021, 2022, 2023.

Če je namreč NIJZ v letu 2021 trdil, da so praktično vse smrti izključna posledica covid-19 in smo v letu 2020 uspeli izkoreniniti celo gripo, (le upamo lahko, da so bile take trditve utemeljene s konkretnimi in objektivnimi podatki), ima NIJZ tudi v letu 2024 brez dvoma dokumente iz katerih izhajajo razlogi za povečano smrtnost tudi v letih 2021, 2022 in 2023. Precej težko je namreč verjeti, da ima NIJZ podatke o razlogih za presežno umrljivost izključno za obdobje covid-19. Če je temu namreč tako potem je povsem jasno, da napovedi, opozorila, zastraševanje in vsiljevanje cepljenja ni imelo prav nobene objektivne podlage. Ali pa je NIJZ iz povsem razumljivih razlogov omenjeno prenehalo zanimati takoj po koncu covid-19.

V takem primeru se je resno potrebno vprašati zakaj.

NIJZ brez dvoma razpolaga s podatki o vzrokih smrti tudi za leta po koncu covid19, saj te podatke zbira. Podatki vključujejo tako covid-19 kot druge vzroke smrti. Šele posredovanje podatkov za kasnejša leta namreč sploh omogoča zaključek, ali je povečana smrtnost res posledica covid-19, ali pa gre za druge dejavnike, kot so učinki zapoznele in neustrezne zdravstvene oskrbe v času covid-19 in cepljenja. Podatki o smrtnosti so ključni za razumevanje vpliva covid-19 in drugih dejavnikov na zdravje prebivalstva. Pomembno je, da so ti podatki dostopni javnosti in seveda tudi raziskovalcem, da se lahko izvedejo podrobne analize.

Dejstvo ali bo NIJZ posredoval podatke ali ne, seveda ne more biti odvisno zgolj od tega ali podatki koristijo NIJZ oziroma predhodni kampanji o nevarnost covid-19 oziroma varnosti in učinkovitosti cepljenja.

NIJZ naj posreduje le zaprosene podatke, analizo pa bo izvedla tožeča stranka sama!

Skladno z navedenim tožeča stranka

predlaga,

da naslovno sodišče tožbi ugodi, odločbi NIJZ št. 090-09/2024-3 z dne 04.04.2024 in IP z dne 31.05.2024 odpravi ter zadevo vrne organu prve stopnje v ponovno odločanje, toženi stranki pa naloži v plačilo stroške postopka skupaj z zamudnimi obrestmi od izdaje sklepa v njihovi odmeri dalje do plačila, v 15 dneh.

Tožeča stranka

Stroškovnik:

- sestava tožbe (tar. št. 34/1) 500 tč.
- administrativni stroški po (11. čl. Odv. tar) 2%
- taksa za tožbo po nalogu sodišča
- 22% DDV na opravljene odvetniške storitve (poizvedbe v registru zavezancev za DDV pri FURS)